

UAB „ŠILUTĖS ŠILUMOS TINKLAI“ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1. Korupcijos prevencijos programos (toliau tekste – Programa) paskirtis** – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę bendrovėje.
- Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297; 2008, Nr. 71-2700), Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija programa (Žin., 2002, Nr. 10-355; 2009, Nr. 60-2346; 2011, Nr. 77-3727), Mažeikių rajono savivaldybės tarybos sprendimu „Dėl korupcijos prevencijos ir kontrolės Mažeikių rajono savivaldybės kontroliuojamose įstaigose, įmonėse ir organizacijose užtikrinimo“ (2012 m. kovo 30 d. Nr. T1-112).

3. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims, siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

Viešoji paslauga – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas.

4. Programos tikslai ir uždaviniai

Programos tikslai – išaiškinti ir šalinti korupcijos bendrovėje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę bendrovės bei jos darbuotojų veiklą.

Programos uždaviniai – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas bendrovėje, siekiant, kad visos surenkamos piniginės lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms šilumos tiekimo paslaugoms teikti, šilumos vartotojų teisėms užtikrinti, taip pat poveikis bendrovės darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

5. Korupcijos prevencijos tikslams ir uždaviniams pasiekti numatoma:

- 5.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytą ilgalaikės korupcijos prevencijos bendrovėje programos priemonių įgyvendinimą;
- 5.2. nustatyti veiklos sritis, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, teikti siūlymus dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo;
- 5.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;
- 5.4. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimą, įgyvendinimą, priežiūros kontrolę;
- 5.5. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;
- 5.6. visokeriopa ginti šilumos vartotojų teises, bendrovės darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;
- 5.7. ugdyti antikorupcinę kultūrą bendrovėje.

6. Bendrieji programos tikslai:

- 6.1. korupcijos prevencijos bendrovėje programos tikslas - kryptingos korupcijos prevencijos politikos vykdymas, skaidresnės, veiksmingesnis ir viešesnis bendrovės veiklos užtikrinimas;
- 6.2. korupcijos prielaidų išaiškinimas ir šalinimas, nes programa pagrįsta korupcijos prevencijos principais, bendradarbiavimu su visuomene, jos švietimu ir parama bei teisės pažeidimų tyrimu;
- 6.3. veiksmingos korupcijos prevencijos siekimas, vykdant prevencijos priemones, ir bendros antikorupcinės kultūros ugdytas bendrovėje;
- 6.4. neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimas;
- 6.5. visokeriopa ginti šilumos vartotojų teises, bendrovės darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

II. KORUPCIJOS BENDROVĖJE PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

Bendrosios korupcijos prielaidos

Socialinės: nedarbas, santykinai maži tarnautojų ir kitų darbuotojų atlyginimai, netobula motyvacinė karjeros sistema.

7. Teisinės: teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas ir kolizijos, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių netobulumas.
8. Institucinės: netobuli darbuotojų priėmimo į tarnybą atrankos kriterijai, nepakankamos vidaus ir išorės auditų apimtys.
9. Visuomenės pilietiškumo stoka: visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaringumas, visuomenės narių pakantumas korupcijai ir pasyvumas antikorupcinėje veikloje.

10. Galimos korupcijos pasireiškimo prielaidos:

- 10.1. skaidrumo ir viešumo, priimančių teisės aktus, stoka;
- 10.2. neišsamus ir formalus teisės aktų projektų poveikio vertinimas (kai nėra numatomos galimos neigiamos pasekmės, sąnaudos, alternatyvūs siūlomų problemų sprendimo būdai, neatliekamas teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas);
- 10.3. administracinių paslaugų teikimo ir viešųjų paslaugų administravimo, vidaus administravimo procedūrų reglamentavimo spragos;

- 10.4. elektroninės valdžios diegimo trūkumai;
- 10.5. nepakankama interesų konfliktų prevencija (neparemta privačių interesų deklaracijų duomenų analize);
- 10.6. dokumentų išdavimas (leidimų, licencijų) bei jų derinimas;
- 10.7. nepakankama informacijos, skatinančios priešintis korupcijai, sklaida.

11. Specifinės korupcijos prielaidos:

- 11.1. esant dideliame darbo užmokesčio atotrūkiui tarp Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos, privataus bei valstybinio sektorių, sunku išlaikyti aukštos kvalifikacijos personalą ir rasti naujų specialistų;
- 11.2. veikla, susijusi su viešųjų paslaugų teikimo ir administravimo, vidaus administravimo procedūrų reglamentavimo spragos;
- 11.3. viešieji pirkimai ir užsakymai;
- 11.4. nepakankamas naujų technologijų diegimas, organizaciniai ir vadybiniai gebėjimai;
- 11.5. nepakankamas kompiuterinio raštingumo ir informacinių technologijų naudojimo lygis;
- 11.6. lėšų, gautų už suteiktas paslaugas tikslinis panaudojimas;
- 11.7. veikla, susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu;
- 11.8. administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas;
- 11.9. personalinės atsakomybės stoka teikiant paslaugas.

III. KORUPCIJOS PREVENCIJA

12. Korupcijos prevencija - galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

13. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

- 13.1. Parengti korupcijos prevencijos (kovos su korupcija) bendrovėje programą;
- 13.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas;
  - 13.2.1. nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;
  - 13.2.2. nustačius korupcijos prielaidas - imtis priemonių joms pašalinti;
  - 13.2.3. užtikrinti veiklą reglamentuojančius teisės aktų vykdymo skaidrumą;
  - 13.2.4. atlikti teisės aktų, reglamentuojančių visuomeninius santykius, kuriuose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, antikorupcinį vertinimą (teisės aktų teminę korupcijos prevencijos analizę), teikti pasiūlymus dėl šių teisės aktų tobulinimo;
  - 13.2.5. analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt.);
  - 13.2.6. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

14. Specifiniai korupcijos prevencijos uždaviniai:

- 14.1. užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę;
- 14.2. užtikrinti teikiamų paslaugų skaidrumą;
- 14.3. tobulinti paslaugų apmokėjimo ir kainų skaičiavimo metodiką;
- 14.4. užtikrinti paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;
- 14.5. nustatyti ir patvirtinti bendruosius principus ir kriterijus, pagal kuriuos paslaugos būtų teikiamos laikantis pirkimo-pardavimo sutarčių;
- 14.6. sukurti visiems prieinamą informacijos apie teikiamas paslaugas sistemą;

- 14.7. užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.

IV. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

15. Norint į korupcijos prevencijos programą įtraukti visuomenę, reikia:

- 15.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę bendrovės darbuotojų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;
  - 15.2. ugdyti antikorpucinę kultūrą (visuomenės ir bendrovės darbuotojų antikorpucinis švietimas, ugdymas bei nepakantumo korupcijai skatinimas);
  - 15.3. informuoti visuomenę apie bendrovėje vykdomą korupcijos prevencijos programą per žiniasklaidą;
  - 15.4. skatinti bendrovės darbuotojus bei rajono gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti), teikiant paslaugas.
- 16. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti iš gyventojų surinktą informaciją.**
- 17. Anketinės apklausos arba kitais būdais vertinti korupcijos prevencijos programos veiksmingumą.**

V. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

18. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

- 18.1. sudaryti sąlygas bendrovės darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti bendrovės administracijai savo įtarimus dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
- 18.2. tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl bendrovės darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir savo kompetencijos ribose atlikti tyrimus;
- 18.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, apie tai informuoti bendrovės administraciją.

VI. SIEKIAMŲ REZULTATŲ IR VERTINIMO KRITERIJAI

19. Programa siekiama tokių rezultatų:

- 19.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;
- 19.2. padidinti nepakantumą korupcijai;
- 19.3. pagerinti korupcijos prevencijos bendrovėje organizavimą;
- 19.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą bendrovės teikiamomis paslaugomis;

20. Korupcijos prevencijos bendrovėje programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė vertinami pagal šiuos rodiklius:

- 20.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičių;
- 20.2. atliktų teminių korupcijos prevencijos (galiojančių teisės aktų vertinimas antikorpuciniu požiūriu) analizių skaičių;
- 20.3. įvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
- 20.4. neįvykdytų programos įgyvendinimo, priemonių plano priemonių skaičių;

- 20.5. programos įgyvendinimo, priemonių plano įgyvendinimo nustatytais terminais;
  - 20.6. asmenų, bendrovėje vykdančių korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijas, skaičiaus pokytį;
  - 20.7. parengtų naujų ir atnaujintų korupcijos prevencijos programų ir įgyvendintų programos priemonių skaičiaus pokytį;
  - 20.8. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;
  - 20.9. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičių;
  - 20.10. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykį;
  - 20.11. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus santykį;
  - 20.12. specialių straipsnių spaudos leidiniuose, pranešimų radijo, televizijos laidose, konferencijose, seminaruose, darbo posėdžiuose skaičių;
  - 20.13. pranešimų spaudai, viešų pranešimų atlikus analizę, nustačius korupcijos atvejus, skaičių;
  - 20.14. organizuotų korupcijos prevencijos dienų, savaitinių bei mėnesių kampanijų skaičių;
  - 20.15. nevyriausybinių organizacijų, bendradarbiaujančių korupcijos prevencijos ir kontrolės klausimais, skaičių.
21. Kiekviena konkreti programos įgyvendinimo priemonių plano priemonė vertinama pagal programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

VII. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

- 22. Korupcijos prevencijos programos bendrovėje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
  - 23. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo bendrovė.
  - 24. Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo bendrovėje kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos klausimais vykdo Šilutės rajono savivaldybės taryba.
-